

**И. АРАБАЕВ АТЫНДАГЫ
КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИНИН
ЖАРЧЫСЫ**

**ВЕСТНИК
КЫРГЫЗСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО
УНИВЕРСИТЕТА
ИМ. И.АРАБАЕВА**

Подпись
Учебно-библиотечный фонд
И.АРАБАЕВА

ISBN 1654-5611

И.АРАБАЕВ АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ
МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИНИН ЖАРЧЫСЫ

ВЕСТНИК
КЫРГЫЗСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ И.АРАБАЕВА

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРУУ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРИЛИГИ**

**И. АРАБАЕВ АТЫНДАГЫ
КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИНИН
ЖАРЧЫСЫ**

**И. АРАБАЕВ АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИНИН ЖУРНАЛЫ**

Колтикова А. Платинение в науке как модель формирования инноваций
ориентации у казахстанских студентов

Кисимбетов К., Кобанова С.Б., Надыр Ч.Ч. Реконструкция изучения фотографии городов
Азии

Кешинская Е. В. Повышение эффективности работы на региональном уровне вузов Киргизии
Кулсанова Г.А. Научные методы тренажерного обучения: методика и технологии

Кочетковцева А. Н., Сегебасте Н. К. Традиции и значение традиционного русского

литературного класса в зарубежной школе

Макинина Д.В., Чедик А.А. Учебно-исследовательский центр в образовании и научной

практической работе по экологии

Митягиничев И. Социально-экономические трудности мелкой торговли

Михайловский В.Н. Формирование профессиональных компетенций в образовании

железнодорожного транспорта и логистики

Мороз А.И. Проблемы разработки

Муталиев Н. И. Математика как смыслоносный

язык

Мурзаканова А.И. Оценка языковой компетентности учащихся начальной

школы

Мурзаканова А.И. Компетентностный подход - залог успешной образовательной

системы образования

Мурзаканова А.И. Обучение русскому языку

на основе компетентностного подхода

Мурзаканова А.И. Учебно-исследовательский центр в образовании

и научной работе по экологии

Мурзаканова А.И. Учебно-исследовательский центр в образовании

и научной работе по экологии

№ 4

(АТАЙЫН ЧЫГАРЫЛЫШЫ)

2014

Бишкек

Подпись	запечатать
Ученый совет	
547	

И.АРАБАЕВ АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ
МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИНИН ЖАРЧЫСЫ

ВЕСТНИК
КЫРГЫЗСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ И.АРАБАЕВА

**И.Арабаев ат. КМУнун Жарчысы. Илимий-педагогикалык
периодикалык журналы.**
2014, № 4. 280 б.

Жарыяланган макалалардын бардыгы эле редакциянын көз карашын билдирибейт.
Илимий эмгек катары редакция тарабынан рецензияланган материалдар Улуттук
Аттестация комиссиясы тарабынан ишимий макала катары кабыл алынат.

Журнал Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинен каттоодон өткөн.

Журнал Кыргыз Республикасында жана КМШ өлкөлөрүндө таркаташат.

Редакциялык коллегия:

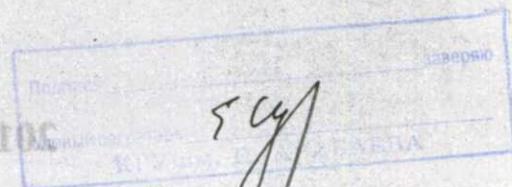
Т.А.Абдырахманов, Мусаев С.Ж., Байсалов Ж., Ногаев М.А., Токсомбаева Э.Т., Чодураев
Т.М., Акиева Г.С., Турдукулов Ф.З., Конурбаев Т.А., Алымкулов З., Каниметов Э.Ж.
(жсооптуу катчы), Курумбаева Г.Д., Кадырова Ш.К.

Журналдын ушул чыгарылышында Кыргыз Республикасындагы ЖОЖдордун
жана ишимий билим берүү биримелердин өкүлдөрүнүн өз адистиктерине
байланыштуу жазған эмгектери жарык көрдү.

Журнал оқумуштууларга, окутуучуларга, студенттерге бардык ишимдин
көйгөйлөрүнө кызыккандарга жана билим берүү тармактарына арналды.

ISBN 1654-5611

ЖАРЧЫСЫ
ОНЫНЫ ЧАРЫНДАТТА

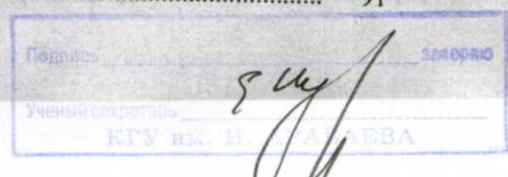

© И. Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети, 2014.

**Мазмуну
Содержание**

ПЕДАГОГИКА ПСИХОЛОГИЯ ОБРАЗОВАНИЕ

Алиева Ч.Т. Организация домашних заданий по русскому языку в начальной кыргызской школе.....	5
Аманканова А.Х. Формирование коммуникативной компетенции учащихся с нарушением слуха.....	7
Асанова Ж.К. Основные понятия, связанные с дифференциальными уравнениями.....	9
Байдуева Н.Б. Интеграция детей с ограниченными возможностями здоровья в массовую школу.....	12
Биекенова Н.Ж. Основные подходы к изучению молодежной субкультуры.....	14
Беккожанова Г. К. Иноязычное педагогическое образование в контексте компетентностного подхода профессиональной подготовки учителя иностранного языка.....	16
Беккожанова Г. К. Теоретические подходы к определению структуры и содержания компетентности учителя.....	19
Быковченко Н. С., Романова Т.Н. Охрана психического здоровья детей и подростков в школе..	21
Быковченко Н. С. Участие студентов в научных исследованиях как фактор развития их профессиональных качеств.....	23
Быковченко Н. С., Романова Т.Н. К проблеме совершенствования педагогического мастерства преподавателя ВУЗа.....	25
Дунганова Дж.Э. Формирование у студентов – будущих логопедов навыков по коррекции дефектов звукопроизношения у детей дошкольного возраста с нарушением речевого развития	27
Досманова Г. И. Межкультурное общение как часть педагогического общения.....	29
Досманова Г. И. Национально-психологических особенностей студентов в процессе педагогического общения.....	31
Жакшылыков Ж. Сапаттуу башкарнуунун 8 принцибин жогорку окуу жайларында колдонуунун педагогикалык маселелери.....	32
Жилчиева.Д. Профилактика аутоаггрессивного поведения среди подростков.....	34
Жолдасова Б., Матеева М. Қазақстандағы алғашқы бейнелеу өнерінің пайда болуы.....	37
Жолдасова Б., Матеева М. Бейнелеу өнерінен үйірме жұмыстарын ұйымдастыру.....	39
Жолдасова Б., Халметова Г. Окушыларды сурет салуга үрету.....	41
Жилисбаев Н.К., Дайрабаев М.С. Дене тәрбиесі сабағында ұлттық ойындарды үйретудің маңыздылығы.....	43
Жолдасова Б. Болашақ мамандарға көркем білім беруде ұлттық қолөнерді үрету.....	45
Калтаев Т.К., Акунова Г.М. Использование животных уголка живой природы на уроках по родившему.....	47
Карагулов Д.К., Бейшев М.С. Гуманитардық адистиктерге математикалык информацияларды талдоонун негиздери курсун окутуунун типтүү окуу программасынын, долбоору.....	50
Кокушева А. Дистанционное образование как модель формирования политических ориентаций у Казахстанских студентов.....	52
Косанбаев К., Косанбаев С.К. Вклад Ч.Ч. Валиханова в изучении этнографии народов Евразии.....	54
Кишикова Н.Д. Влияние факторов окружающей среды на работоспособность дошкольников	57
Кулжабаева Л.С. Научное мировоззрение и его влияние на стиль мышления личности и творчество.....	58
Кочкорбаева А. Ш., Сегизбаева Н. К. Трудности изучения грамматики русского языка в начальных классах кыргызской школы.....	61
Майманов Д.Б., Чоров М.Ж. Экологическое воспитание учащихся в 5-6 классах при проведении внеклассной работы по биологии.....	63
Мамбеталиева И. Социально-психологические трудности молодой семьи.....	66
Манаковский В.Н. Формирование у студентов навыков патопсихологического и нейропсихологического обследования детей, учитывая особенности взаимосвязи патопсихологии и нейропсихологии.....	68
Марц Л.И. Проблемы развития речи учащихся начальных классов.....	71
Мусаева Н. Р. Манас как связующая нить тюркской, казахской и иранской культуры.....	73
Молдошев А.М., Охапова А.И. Организация самостоятельной работы студентов в вузах.....	75
Назарбекова Ж.Н. Химия кабинетидеги көрсөтмөлүүлүккө коюлуучу талаптар.....	77
Ниязова А. М. Компетентностный подход – основа модернизации образования.....	80
Нуркулова М.Р. Современные подходы к обучению русскому языку учащихся начальной кыргызской школы.....	83
Омурбаева Д.К. Обучение русскому языку в первом классе кыргызской школы.....	85
Раимбекова М. Башталғыч класстардың окуу программаларында, окуу китечтеринде тыбыштардың берилеш абалы.....	87
Сакимбаева С.Д. Гигиенические и физиологические аспекты умственного труда студентов..	89
Сейталиева Э.С. Студенттердин математика боюнча өз алдынча иштеринин түрлөрүнүн белгилери.....	91

Сокушева Ж.А. Тарыхын поэмаларды тарых сабагы менен предмет аралык байланышта окутуунун окуу программаларынан жана окуу китечтеринен орун алыш тарыхы.....	93
Пак С.Н., Абдиахаева Ф.Ж. Теоретические исследования профессионального самоопределения школьников.....	95
Тогузбаева Н.М. Особенности обучения грамоте в специальной (вспомогательной) школе для детей с нарушением интеллекта.....	98
Төрөгелдиева К.М., Асанова Ж.К. Аспекты педагогической направленности в изучении курса дифференциальных уравнений в педагогическом ВУЗе.....	100
Тогузбаева Н.М. Особенности обучения грамоте в специальной (вспомогательной) школе для детей с нарушением интеллекта.....	102
Узакова М.К. Активные формы обучения.....	104
Чоокошева Б.С. Бааталгыч класстарда кыргыз тилин окутууда окуучулардын кебин жана байланыштуу кебин ёстүрүү.....	107

ФИЛОЛОГИЯ ЛИНГВИСТИКА

Абдраева А. Т. Фразеологические единицы, выражающие эмоции и чувства человека в кыргызском и английском языках.....	109
Асанакунов Т. А., Чыланбекова Н.Ч. Кыргыз тилин өзгө тил катары окутууда окутуунун максаттарын жана көрсөткүчтөрүн аныкто.....	111
Акматов Б.М. Адабият боюнча окуу китечтеринде компетенттүүлүккө негиздеп окутуу парадигмасынын чагылышы.....	112
Акматов Б.М. Болоня процесси жана эки баскычуу жогорку окуу жайларында адабият сабактарын компетенттүүлүккө негиздеп окутуунун илимий-педагогикалык парадигмасы.....	115
Берикбаева А.А. Окуучулар учун сын атоочту уйротуугу сунуш кылымган ыкмалар.....	117
Берикбаева А.А. «Манас» эпосунун жаралышы жонундо учкай сөз.....	120
Жаманкулова К.Т. Енисей-кыргыз жазуулары жана тамгага чейинки белгилер же эн тамгалары.....	121
Жаманкулова К.Т. Енисей жазуулары жана азыркы кыргыз тили	123
Доолоталиева Г.С. Анализ программ по русскому языку как неродному в аспекте отражения в них пространственных отношений русского языка.....	124
Илиязова А.Т. Роль аудиовизуальных средств обучения в преподавании иностранных языков.	126
Исакулова Ж. Т. Жазуучу М.Гапаровдун “Турналар жазда келишет” антегесинде сюжет жана композиция куруу чеберчилиги.....	128
Исмаева Р.М. Бытование дунганской волшебной сказки в народной среде.....	129
Мамашова А. “Ай” сөзү – семантикасы бай, мазмуну көп сапаттуу лексикалык бирдик.....	132
Мусаева А. Сопоставительный анализ фразеологизмов английского и русского языков.....	135
Рысова Г.Т. Познавательной активности на уроке иностранного языка.....	137
Кадыркулова З. А. Межпредметные связи, как средство мотивации при обучение иностранному языку.....	140
Кочкорова Б.Н., Рысова Г.Т. Культурологический подход в аспекте проблемности преподавания иностранного языка.....	142
Карыпбаева Г.М. Кыргыз тилиндеги кесиптин түрлөрүнө байланыштуу фразеологизмдердин лексикасы.....	143
Кимсанов К. Чыңгыз Айтматовдун чыгармалары – кыргыз адабияты окуу китечтеринде.....	145
Омуралиева К.С. Эти служебные части речи.....	147
Шерматов А. С.Бектурсуновдун котормочулук ишмердигинин изилдениши.....	150
Эбру Каракая Нергиз Особенности развития школ сказителей эпоса «Манас».....	154
Эбру Каракая Нергиз Туркиянын журнал жана китечтеринде «Манас» эпосу жөнүндө жарыкка чыккан макалалар.....	156
Эралиева Ы. С. Философская лирика А.Осмонова в критике.....	158
Эшкараева А. М. Использование коммуникативной методики в преподавании английского языка.....	160

ИСТОРИЯ. ПРАВО. ФИЛОСОФИЯ

Абдрасолов, С.М. Дискретность форм организации сознания в исторической памяти как возможность выбора будущего бытия (на примере кыргызской элиты).....	163
Абышев К.Н. Чарующая сила исполнительского мастерства.....	169
Адилжанов Н. Н.Ә. Назарбаевтың казакстандық демократиялық коғам негизін салудағы ролі	170
Арынгазиева Б.Б. Образ Аль-Фараби в литературе Казахстана.....	174
Алсаитова Д.А. Кыргыз мифологиясынын табышмагы – Саякбай Карапалаев.....	177
Аккүрт Муса Общий обзор политического и социально-экономического развития Кыргызстана	180
Аккүрт Муса Обзор демократической системы Турецкой Республики и её истории.....	182
Атантасова Д. Ислам в общественной жизни Кыргызстана.....	183
Ашымбаева Т.А. Укук бузган ёспүрүмдер менен иштөөнүн теориялык маселелери.....	186
Байтова Ф. «Манас» эпосундагы түрк элдеринин биримдиги.....	187
Байтова Ф. «Манас» эпосунун таалим-тарбия дөөлөттөрү аркылуу этнопедагогикалык билим берүүнүн мазмунун иштеп чыгуунун теориялык негиздери.....	189

Ключевыми факторами и движущими силами в построении исламского многообразия выступают с одной стороны государство, которое должно выстроить новый тип государственно-религиозных отношений. Государство должно перейти из контролирующих функций в партнерские отношения с исламскими организациями, и осуществлять совместные социальные проекты среди населения. А с другой стороны сами религиозные организации и их лидеры, должны принять во внимание исламское многообразие и выстроить новую модель внутренних исламских отношений, где взаимодействие с государством и другими религиозными организациями выйдет на качественно новый уровень.

Использованная литература и источники

1. Вейцель Р. Возрождение ислама в Кыргызстане// <http://www.islamsng.com/kgz/culture/3205>
2. Дүйшембиеv С. Ислам в современном Кыргызстане: состояние и проблемы// <http://www.religiopolis.org/religiovedenie/3749-islam-v-sovremennom-kyrgyzstane-sostojanie-i-problemy.html>
3. Мирсайитов И. Особенности формирования политического ислама в Ферганской долине. Б. 2004.
4. Мирсайитов И. Религия в Кыргызстане.//аналитический Ежегодник центральная Евразия. Стокгольм. Швеция. 2008-2009.
5. Муминов А. Традиционные и современные религиозно-теологические школы в современной Центральной Азии. Стокгольм. Швеция. 199.№5.
6. Фетва духовного управления мусульман КР «О недопустимости излишеств и затрат при проведении похорон и свадеб»//www.mufiqyat.kg
7. Усубалиев Э. Этническая характеристика и специфика идентичности мусульман Кыргызстана//www.analitika.org 08 февраля 2008 года.
8. www.religion.kg

Ашымбаева Т.А –
педагогика кафедрасынын аспиранты,
Герман Гмайнер SOS OTK директору

УКУК БУЗГАН ӨСПҮРҮМДӨР МЕНЕН ИШТӨӨНҮН ТЕОРИЯЛЫК МАСЕЛЕЛЕРИ

Аннотация: Социалдык педагогун квалификациялык чеберчилги анын теориялык маселелер тууралуу кабардар болулусунан көз каранды. Макалада укук бузган өспүрүмдөр менен иштөөнүн кээ бир теориялык маселелери карапты.

Өзөктүү сөздөр: Социалдык педагог, укук бузган өспүрүмдөр, девианттык жүрүш – туруши, социалдык - педагогикалык кырдаал, социалдык -психологиялык климат

Социалдык педагог езүнүн ишинде укук бузган өспүрүм балдар менен көбүрөөк жолугушуп, алар менен профилактика (кайра калыбына келтирүү) ишин кандай жүргүзсө, дал ошондой эле кайра калыбына келтирүү иштерин да жүргүзөт.

Кийингени, сүйлөгөнү, баскан-турганы боюнча башка балдардан өзгөчөлөнүп турган өспүрүмдер, кандайдыр бир төн салмактуу (статикалуу) боло алышпайт. Буларга өзгөчө динамикалуу топ керектелет да, ал жерден алар бири – бириңин таасир алышып, өнүгүп-өрчүп, жыйынтыгында адепсиз, жүрүм-туруму начар (асоциалдуу) багытындагы өспүрүмдердин бат эле криминалдык же болбосо такыр эле кылмыштуу топторго өтүп кетишет. Ушунун негизинде, Д.И. Фельдштейн [1] укук бузган өспүрүмдер арасын беш топко бөлөт.

Бириңчи топтун өкүлдерүнө аң - сезими тар (примитивный), коомго карама - каршы көз караштагы, түшүнүктөрүн тайкы, моралсыз жүрүш-туруштагы өспүрүмдер кирет. Эмгекти сүйбей, оной жашоону жактыйрышып, өзүмчүл да болушуп, бир нерсеге бат ачууланып, каарданып, керек болсо бирөөгө кол салгандан да кайра тартышпайт, ақыл-эси ордунда турup эле укук бузуларды жасашат. Аларды тарбиялоодо эң бириңчи, аң - сезимдерине киргизип алган бириңчиликке умтулуу, жарым – жартылай болсо да социалдык жактан толук эмес деген түшүнүктөн алыстаттуу керек, мындай өспүрүмдердүү керектүү жана пайдалуу коомдук иштерге тартуу керек.

Деформацияланган өспүрүмдер, тактап айтканда өздөрүнүн жашоого болгон талаптарын, формаларын, жүрүм-турумдарын өзгөрткөн өспүрүмдер экинчи топтун өкүлдөрү болуп саналат, алар бириңчи топтун өспүрүмдерүнүн кыймылдарын окшоштуруп тураган болушат. Алар бөтөнчөлүк сапаттарына карай башкалардан бөлүнгөн, киши менен ыркы келишпеген, алсыз балдарга кысым көрсөтүшөт. Булардын жетишкендиктерин колдоп, өз ишеничи артып, баш ийүү ыкмасын эле эмес, өкүм кылуу ыкмасын да колдонуп, кайтадан тарбияласа болот, ал үчүн көндүм болгон жүрүм- турумдардын бардык түрүн кырдаалга жараша өзгөртүү керек.

Үчүнчү топто жүрүм-турумдарын өзгөрткөн өспүрүмдер кандай бар болсо, ошондой позитивди жактаган өспүрүмдер да кирет. Бирок ақыркылар алардын жүрүм – турумдарын жөндөгөн, колдогон эмес. (Регулятор) Өзүнүн керт башын гана ойлогон жана эрки бош, кайраты жок өспүрүмдер адепсиз, жүрүм-туруму начар (асоциалдык) жоруктарга көбүрөөк барат. Бул топтогуларга таалим - тарбия берүүдө, өзүн көрсөтүп, айткан пикиринин тууралыгына ишениүүсү үчүн мүмкүнчүлүк берип, кылмыштуулукту жооуга багытталган ритмдүү жана чымыркануучу иш, жумуштар менен алек кылуу керек.

Төртүнчү топко биреөлөргө тез ишенген, ошол эле учурда өзүнө анча ишени албаган өспүрүмдер кирет, өзүнөн алда канча улуу дос-өспүрүмдердүн алдында алар бейпөндөп, кошомаат кылышат.

Бешинчи топтун өкүлдөрүнө – кокустан эле укук бузандар кирет. Аларга мүнөзү бош, кайраты жок, туруксуз, башкалардын оюна дароо көнгөн оома, бирөөнүн терс таасирине бат кирген өспүрүмдер кирет. Бул эки топтогу өспүрүмдердүү туура жашоого кызыктыруу үчүн, алардын инсан болуп калыптануусуна келечек иштин жөнүн түзүп, ошону менен биргэ керектүү ишмердүүлүккө тартуу керек.

Ал үчүн:

дайыма лайыктуу, тийиштүү темпте жамааттык жумуш керек;
системалык текшерүүлөр менен алардын ишмердүүлүгүнө баа берип турну абзел;
жеке жоопкерчилги өнүктүрүү талап кылышат;
мелдештерде активдүү катыштырып турну керек.

Ошондой эле социалдык педагог оор балдар менен иш алып барууда төмөнкү бағыттарды иш жүзүнө ашырышы керек:

- социалдык кырдаалдан педагогикалыккa которуу (адеп – ахлак уюмдары, айлана - чөйрөдөгү тарбия берүүчү майда коомчуулук (микросоциум), баланын инсан болуп калыптануу максатында бириккен уюмдар, ал жерден бала кайтарым байланыш менен кайтарым көз карандылыкты билип, өзүнүн үстүндө иштеп, жашоодогу алдыга койгон максаттарына умтулат);
- адеп-ахлактык- укуктук нормаларга тарбиялат, ынандыруу;
- өзүн туура жсана таң баа берүүгө, өзүн сыйнай алууга үйрөтүү;
- инсанды эмоционалдык жаскантан өнүктүрүү, эркүүлүктүү, өзүн башкара алууну, мугалимдин берген иш-аракеттерине түшүнүү менен өзүнүн мамилесин көрсөтүү;
- иш алып барып жаткан баланын бардык жетишкендиктерин социалдык маанилүү иштердин түрлөрүнө киргизүү;
- педагогикалык уюмдун таасири курчап тургандардын чөйрөсүнө маани бериши (үй - бүлө, тентуштар, агартаучулар, жана башка чон адамдар);
- нерв жсана (невроздор, суцид) патологиялык оорулардын алдын ала алуу менен аларга жол бербөө (өзүнө-өзүнүн кол салуусу, клептомания ж.б.);
- социалдык-психологиялык климат түзүү;
- билимден артта калган жсериин жардам берүү.

Социалдык педагог девианттык тартиптеги балдар жана өспүрүмдер менен иш жүргүзүп жатканда, алардын жүрүш – турушундагы же болбосу коомдогу ордунда конкреттүү белгилеринин өзгөчөлүгүнө жана ошондой эле аларды четтетиш ишинде (чатактын чыгыш себебин аныктоо, факторлору, шарттары жана алардын бир максат менен чатак чыгарууга көкүткөндөрдү тақтоо) да басым жасоого негизделиш керек.

Балдар менен өспүрүмдердүн жүрүш – турушундагы өзгөрүүлөр эрте жашта көңүлгө алынбагандыктан аларды девианттык жүрүш – турушка түрттөт. Коомго туура келбegen жүрүм-туруму менен балдар жана өспүрүмдер, чындыгында, баарына белгилүү болгондой алар менен баарлашканда, пикир алышканда өтө оор болот. Алар менен байланыш түзүү үчүн социалдык педагогго көп эмгек, күч-аракеттер керектелет, бирок кээ бир чурларда бул да жыйынтык бердей калышы мүмкүн.

Кесипкей адиске жардам көрсөтүү боюнча Л.Б. Филонованын (1985) аракеттердин өз ара байланыштуулук тажрыйбасын көрсөтүү үчүн өзгөчө методикасы жардам бере алат [2].

Оз ара байланыштуулук тажрыйбасы – бул жүрүш – турушу менен өзгөчөлөнгөн, башка адамдар менен оной мамиле түзүп, алардын айткан кептерин, маалыматтарын уккан, демилге көрсөтө алган адамдын модели саналат. Л.Б. Филонова психикалык ахыбалы начар адамды өзүнүн изилдөөлөрүндө аспап катары караап, аны менен төкшерүү, таанышуу- билүү иштерин жүргүзгөн. Ал мындай нерсени башынан өткөргөндөргө кандай ишенимдүү мамиле жасаса, ошончолук ал туура жолго салынып түзөлөөрүн белгилейт.

Бул методиканын колдонуунун максаты - адамдардын ортосундагы аралыкты кыскартуу жсана инсандын жсеке өз алдынча ачыла алуусуна жол ачыу болуп саналат.

Девианттык жүрүш – туруштагы өспүрүм менен социалдык педагогдун байланышы алты өсүү баскычтарынан турат [3]. Булар:

пикир алышшууга жакын болуу;
жалпы кызыкчылыкты издеө;
колдон келишинче он сапаттарды ачып көрсөтүү;
коркунучтуу, терс жактарын да ачып көрсөтүү;
өнөктөштөрүнүн он сапаттарына умтулуу;
өтө ыңгайлуу байланыш түзүү.

Ар бир өсүү баскычында өзгөчө бир тактика колдонулуп, бирдиктүү иш - аракеттер жана конкреттүү маселелер чечилип турат. Бул методиканы диагностикалык максатта да жана девианттык жүрүш – туруштагы өспүрүмдердү тартипке келтирип, жөнгө салууда да дайыма колдонсо болот.

Колдонгон адабияттар:

1. Фельдштейн Д. Психология воспитания подростка. - М., 1978 г.
2. Филонов Л. Б. Тренинги делового общения сотрудников внутренних дел с различными категориями граждан. - Мин., 1992 г.
3. Шишковец Т.А. Справочник социального педагога. М., 2005 г.

Байтова Фарида
И. Арабаев атындагы КМУ, окутуучу

«МАНАС» ЭПОСУНДАГЫ ТҮРК ЭЛДЕРИНИН БИРИМДИГИ

Макалада “Манас” эпосундагы түрк элдеринин биримдиги чагылдырылган.

Түйүндүү сөздөр: “Манас” эпосу, биримдик, түрк, кыргыз, патриоттуулук

“Манастын” негизги окуялары, сюжеттик линиялары менен элдин басымдуу көпчүлүгү тааныш болушу, чыгармадан бир нече сап ырды жатка билбegen кыргызды табуу кыйын экендини эпостун эл арасында кенири белгилүү экендигинин далили. “Манастын” улуттук аң-сезимге сиңиши эне сүтүнө, эне тилине барабар, аны менен чогуу келген табигый көрүнүш. “Манасты” билбegen адам өз элин, тилин, жерин билбegenдик” - деген сөздүн афоризмгэ айланып кетиши бекеринен эмес. “Манаста” баяндалган маалыматтарды, окуяларды кыргыздар кылымдар бою көркөм чыгарма катары эмес, болгон чындык, тарыхый факты катары кабылдашкан. Эл таламын талашкан, элди жоодон коргогон эр азаматтар Манастын аты менен жоого киришкен.

«Манас» эпосунун көптөгөн сюжеттик окуялары, мотивдери, образдары байыркы түрктөрдүн доорунда түптөлгөн жана ошол мезгилдердеги үрп-адаттар, ырым-жөргөлөр, салт-санаалар, диний ишенимдер менен

